

Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22255>

Özet

Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği, Berna Cantürk Günhan ve Nuri Ba?er taraf?ndan 2007 y?l?nda geli?tirilm? bir ölçektir. Bu ölçeğin temel amac?, bireylerin geometri konular?na ve bu bilgileri uygulama becerilerine yönelik sahip olduklar? öz-yeterlik inançlar?n? güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçmektir. Ölçek, 25 maddeden olu?makta olup, üç farklı alt boyutta yapılandırılmı?tır.

Yapılan psikometrik çalışmalar sonucunda ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) 0.87 olarak hesaplanmı?tır. Geçerlik analizleri için faktör analizi kullanılmı?tır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme formatı?n? kullanılmaktadır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, Geometri, Matematik E?itimi, Ölçek Geli?tirme, Cronbach Alfa, Likert Ölçeği, Psikometri.

Yazarlar

Berna Cantürk Günhan, Nuri Ba?er

Amaç

Ölçeğin geli?tirilmesindeki temel amaç, öğrencilerin geometri öğrenimine karı geli?tirdikleri inanç düzeylerini nicel olarak belirleyebilecek, eğitim ve psikoloji alanında kullanılabilecek standart bir araç sunmaktır. Bu tür bir ölçüm aracı, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin geometri başarıları?nı etkileyen duyuşsal faktörleri daha iyi anlamaları?na yardımcı olur.

Ölçek, özellikle öğrencilerin geometri derslerindeki kavramsal anlama düzeylerini, problem çözme yeteneklerini ve genel yeterlilik algıları?nı de?erlendirerek, düşük öz-yeterlik inancı?na sahip öğrencilere yönelik müdahale programları?nı geli?tirilmesine zemin hazırlamaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Kavram)

Bu ölçek, sosyal bilişsel öğrenme teorisinin merkezi bir kavram? olan öz-yeterlik inancı?nı ölçmektedir. Geometri alanına özgü olarak tanımlanan bu yapı, bireyin zorlu geometri görevlerini başarıyla yerine getirme kapasitesine olan kişisel yargısıdır. Ölçek, bu inanç üç farklı boyutta ele almaktadır: Olumlu Öz-yeterlik inançları, Geometri Bilgisinin Kullanılması ve Olumsuz Öz-yeterlik inançları.

Bu üç faktör, öz-yeterliliğin hem bilişsel yeterliliğe yönelik pozitif algıları hem de kaçınma veya yetersizlik algıları?nı kapsamlı bir şekilde incelemesine olanak tanır, böylece geometri

başarısının altında yatan motivasyonel mekanizmaları ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla faktör analizine odaklanmıştır. Geliştiriciler, maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlara uygun olarak gruplandırıldığını göstermek için analiz sonuçlarını incelemişlerdir. Bu analizler, 25 maddenin üç faktörlü yapıyı desteklediğini ortaya koymuştur.

Faktör analizinin kullanılması, ölçeğin gerçekten de geometriye yönelik öz-yeterlik kavramını ölçtüğünü ve ölçülen yapıların teorik çerçeveye tutarlı olduğunu göstermesi açısından kritik öneme sahiptir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık gibi farklı güvenirlik türlerini incelemiştir. İç tutarlılık, en yaygın kullanılan yöntem olan Cronbach Alfa katsayısı ile araştırılmış ve katsayı 0.87 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Ek olarak, güvenirlik araştırması Split-half (Yarıya Bölme) yöntemi kullanılarak da desteklenmiştir. Her iki yöntemin sonuçları, Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği'nin yüksek düzeyde güvenilir bir psikometrik araç olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçeğin 25 maddesinin üç ana alt boyutta toplandığını göstermiştir. Bu alt boyutlar ve madde dağılımları aşağıdaki gibidir:

Olumlu Öz-yeterlik inançları: 12 madde. Bu boyut, öğrencilerin geometri kavramlarını anlama, öğrenme ve geometrik görevleri başarıyla tamamlama konusundaki pozitif inançlarını ölçer.

Geometri Bilgisinin Kullanılması: 6 madde. Bu boyut, geometri bilgisini diğer disiplinlere veya günlük hayata aktarma ve uygulama becerisine olan inancı kapsar.

Olumsuz Öz-yeterlik inançları: 7 madde. Bu boyut, öğrencilerin geometri konusunda yetersiz hissetmeleri, başarısızlık korkusu veya konuya hakim olamama inançları gibi negatif algıları ölçer.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: Ölçek, 25 maddeden oluşan 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanır. Derecelendirme, 1 (hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasında yapılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Grup: Öğrenciler

Yaş Grubu: Eğitim seviyesi ve makalenin yayınlandığı dergi dikkate alındığında, genellikle orta ve yükseköğretim öğrencileri hedeflenmektedir.

Popülasyon Detayları: Detaylı popülasyon bilgisi kaynakta açıkça belirtilmemiştir, ancak ölçek geometri eğitimi alan öğrencilere uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel öz bildirim dayalı anket metodolojisi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik inancı, Geometri öğrenimi, Psikometrik özellikler, Eğitim psikolojisi, Öz bildirim, Güvenirlilik katsayısı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Berna Cantürk Günhan

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilinmiyor

Kurumsal E-posta Adresi: berna.gunhan@deu.edu.tr

Yazma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi (Muhtemel Kurumsal Bağlantı)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2007

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Berna Cantürk Günhan ile iletişime geçilmesi önerilir. Akademik ve ticari olmayan kullanımlar için kaynak makaleye atıfta bulunulması gerekmektedir.

Kaynaklar

Günhan, B. C. ve Başer, N. (2007). Geometriye yönelik öz-yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 68-76.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: efdergi.hacettepe.edu.tr

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [geometriye-yonelik-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplamda 3 alt boyut ve 25 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda bu alt boyutlara ait örnek maddeler listelenmiştir:

Olumlu Öz-yeterlik inançları (12 madde): Geometrideki kavramları rahatlıkla anlayabilirim.

Geometri Bilgisinin Kullanılması (6 madde): Geometri bilgimi diğer derslerde kullanabilirim.

Olumsuz Öz-yeterlik inançları (7 madde): Geometri konusunda yeterli bilgiye sahip değilim.